

2023

March 20 - 21

Tampere, Finland

 InterSci

CONFERENCE
PROCEEDINGS

XII International
scientific and practical conference
The process of science formation
and its contemporary appearance

Proceedings of the XII International Scientific and Practical Conference

The process of science formation and its contemporary appearance

Tampere, Finland

March 20 – 21, 2023

UDC 001

Proceedings of the XII International Scientific and Practical Conference «The process of science formation and its contemporary appearance», March 20 – 21, 2023 Tampere, Finland by the «InterSci». 77 p.

ISBN – 9-789-40369-039-1

Coordinator

Olga Timofeeva
Manager «InterSci»

Editorial board

Nataliia Orlova

Doctor of Medical Sciences, Professor, Professor of the Department of Social Medicine and Health Organization, National Pirogov Memorial Medical University

Oksana Shevchuk

Candidate of Law, Associate Professor, Associate Professor of Constitutional, Administrative and financial law of the Faculty of Law, Western Ukrainian National University

Nataliya Mentuh

Candidate of Law, Associate Professor, Associate Professor of Constitutional, Administrative and financial law of the Faculty of Law, West Ukrainian National University

The collection of proceedings of international scientific and practical conference is an electronic publication for a wide audience of interested scientists. Students, postgraduates, doctors and candidates of sciences, scientific and pedagogical workers, specialists of various profiles and directions and other interested persons of the international scientific community submit their materials for publication. The published theses reflect the authors' vision of the development of modern science and educational trends.

E-mail: info@intersci.eu

Homepage: <https://intersci.eu>

© Team of conference participants, 2023

Вплив російського вторгнення на туристичну діяльність в Україні

Шуптар-Поривасва Наталя Йосипівна

к.е.н., доц., доцент кафедри економіки природокористування
Одеський державний екологічний університет

З початку російської збройної агресії проти України, що розпочалася 24 лютого 2022 року український туристичний сектор значно скоротив свою діяльність, а його втрати за цей час вже сягнули сотень мільйонів гривень. Перш за все, це пов'язано зі зменшенням загальної кількості туристів. Наразі Україна повністю позбавлена іноземних туристів, у 2020 році їх кількість досягла близько 4 мільйонів, з яких близько 90 тисяч скористалися послугами українських турфірм. 13 із 24-ти областей України майже повністю припинили діяльність туристичних підприємств [1].

Фактично з 24 лютого 2022 року в'їзний туристичний потік втрачений на 85-90%, діловий туризм заморожений, а місцевий туризм перетворився на рух внутрішньо переміщених осіб [2]. Державним агентством розвитку туризму України було підраховано втрати державного бюджету України від туристичної галузі через війну (рис. 1).

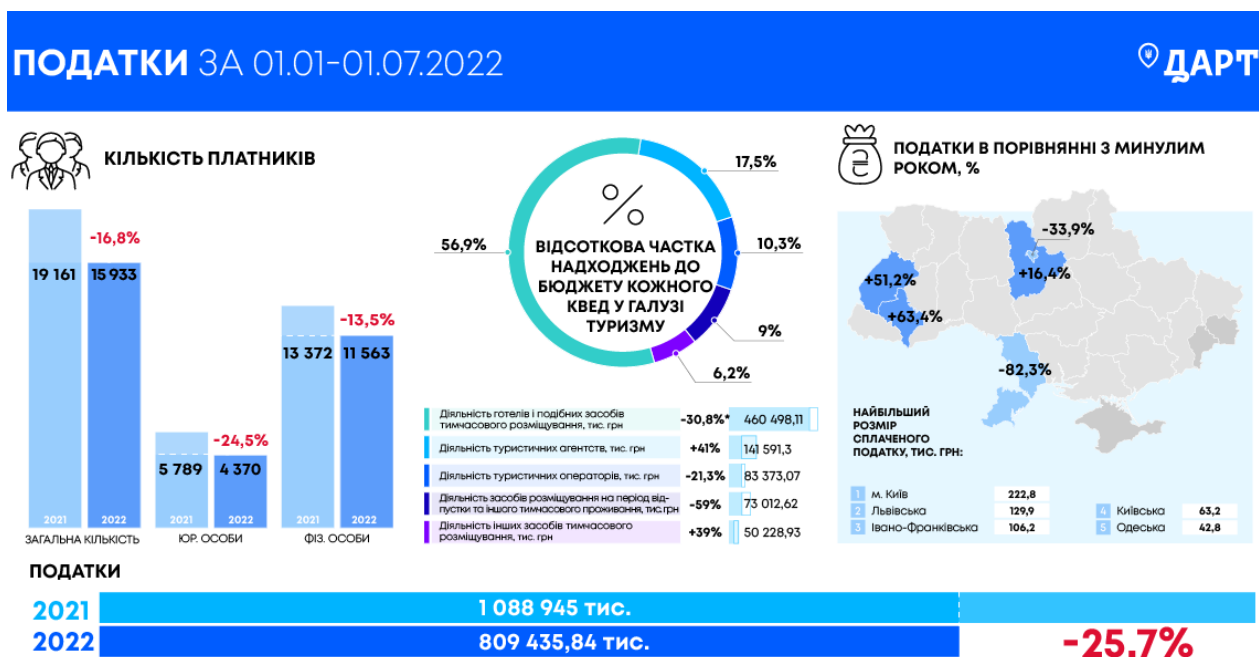

Рис. 1. Показники надходжень до бюджету у галузі туризму в Україні за I півріччя 2022 року

Дані із джерела [3]

За перші шість місяців 2022 року представники туристичної галузі України сплатили на 25,7% менше податків, ніж за аналогічний період 2021 року. Так, загальна кількість платників податків, які займаються туристичною діяльністю,

за перше півріччя війни в середньому скоротилася на 17%. При цьому зафіксовано, що кількість юридичних осіб зменшилася на 24,5%, а фізичних - на 13,5% [3].

Найбільша частка надходжень до держбюджету за перші шість місяців поточного року сплачена готелями та санаторіями – майже 461 млн грн., що на 30% менше у порівнянні з першим півріччям 2021 року.

Зафіксований приріст сплаченого податку на 39% від діяльності пансіонатів та гуртожитків, що використовувалися як тимчасовий прихисток для людей, які вимушені були покинути свої домівки через війну. В той же час, частка сплаченого податку від діяльності турбаз, кемпінгів, дитячих таборів відпочинку зменшилася на 59% - сплачено 73 млн грн податку проти 178 млн грн за аналогічний період 2021 року [3].

Приріст доходу зафіксовано від діяльності туристичних агентств, які принесли до держбюджету на 41% коштів більше, ніж за аналогічний період торік. Аналітики пов'язують це тим, що до звітного періоду увійшли два перші довоєнні місяці року, для яких характерні ранні бронювання на новорічні та різдвяні свята.

Разом з тим зафіксовано спад на 21% від діяльності туристичних операторів, які сплатили до держбюджету за перше півріччя 2022 року лише 83 млн грн податків, тоді, як за аналогічний період у 2021 році цей показник склав 106 млн грн. [3].

Найбільший розмір податку за перше півріччя 2022 року було сплачено м. Київ та Львівською, Івано-Франківською, Київською й Одеською областями. Ріст спостерігався у Івано-Франківській (63%), Львівській (51%) та Київській (16%) областях. Однак, при порівнянні суми з аналогічним періодом 2021 року, у м. Києві та Одеській області спостерігався спад на 34% та 82,3% відповідно [3].

Тому в сучасних умовах актуальним є питання оцінки трендів розвитку вітчизняного туристичного ринку в умовах післявоєнного відновлення з метою короткострокового та довгострокового планування розвитку туристичних організацій та розробки ефективної стратегії їх подальшого розвитку.

Багато експертів, дискутуючи на тему, наводять приклад Хорватії, якій після виснажливої війни упродовж кількох років вдалося відновити свій туристичний потенціал. Однак, бойові дії, що відбуваються на території України є набагато більш інтенсивними, ніж ті, що мали місце у Хорватії, і, відповідно, руйнування вітчизняної інфраструктури та культурних пам'яток є більш значними.

Так, за даними Київської Школи Економіки станом на 1 вересня 2022 року загальна сума прямих задокументованих збитків житловій та нежитловій нерухомості, іншій інфраструктурі склала понад 127.0 млрд. дол. США. Найбільша частка у загальному обсязі прямих втрат належить житловим будівлям (39.7% або 50.5 млрд. дол. США) та інфраструктурі (27.7% або 35,3 млрд. дол. США). Втрати активів бізнесу становлять мінімум 9.9 млрд. дол. США і швидко зростають. Сукупні прямі втрати від руйнувань та пошкоджень об'єктів громадського сектору (соціальні об'єкти та установи, заклади освіти, науки та

охорони здоров'я, культурні споруди, спортивні об'єкти, адміністративні будівлі тощо) складають близько 11.6 млрд. дол. США [4].

За даними реєстрів національної культурної спадщини в Україні налічується біля 15,5 тис. об'єктів культурної спадщини, з них біля 1,2 тис. - об'єкти загальнодержавного значення та 14,3 тис. - місцевого. Ці об'єкти впорядковано за вісьмома типами: історичні, архітектурні, археологічні пам'ятки, ландшафт, об'єкти монументального мистецтва, об'єкти містопланування/містобудування, об'єкти садово-паркового мистецтва та об'єкти науки і техніки. За оцінками Світового банку, станом на кінець липня, втрати нерухомої культурної спадщини оцінюються в понад 900 млн. дол. США., рухомої – 200 млн. дол. США [4].

З початку військової агресії Росії, відповідно до задокументованих втрат, в Україні зазнали ушкоджень 77 храми/церкви, 335 будинки культури/палаці культури, 59 спортивних шкіл, 33 музеї, 149 об'єктів туристичної сфери, які переважно знаходяться в 14 областях країни: Дніпровська, Донецька, Житомирська, Запорізька, Київська, Луганська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Сумська, Харківська, Херсонська, Чернігівська та м. Київ.

Станом на 1 вересня 2022 року частка прямих збитків завданих інфраструктурі сфер культури, спорту та туризму складають 2 млрд. дол. США. Загалом від початку війни пошкоджено чи зруйновано щонайменше 775 об'єктів культури, 80 релігійних споруд, 149 - туризму та 153 - спорту [4].

Таким чином, з огляду на значну руйнацію культурної спадщини України та продовження активних бойових дій на окремих напрямках навряд чи можна говорити про розвиток туризму. Але як для економіки, так і суспільства важливо зберегти його діяльність, хоча б частково. А після перемоги спрямувати зусилля на його відновлення, адже туристична сфера дає поштовх до розвитку окремих інфраструктурних галузей господарства, створює робочі місця та умови для функціонування компаній у суміжних галузях.

Для досягнення післявоєнного відновлення та стабільного розвитку вітчизняна туристична індустрія потребує партнерства на всіх рівнях, надійної та ефективної участі уряду, забезпечення послідовної вертикальної координації між національними та місцевими органами влади щодо сприяння туризму. І перші кроки в цьому напрямку зроблені вже сьогодні. Так, наприклад, Асоціація готелів та курортів України розпочала акцію «Visit Ukraine in future» для підтримки української готельної спільноти, яка бере участь у забезпеченні тилу під час військових дій та несе великі фінансові втрати з початком війни. Іноземці, які хочуть підтримати Україну, можуть зробити «благодійні бронювання» номерів в українських готелях на будь-який день протягом 2022 року, відвідати зможуть – після перемоги України у війні. Зокрема, завдяки додатку Airbnb було заброньовано близько 61 тис. ночей майже на 2 млн дол. США [5].

Щодо внутрішнього туризму, то війна в Україні змусить перебудувати усю сферу туризму, а після завершення бойових дій з'являться нові популярні туристичні дестинації. Державне агентство розвитку туризму вже розпочало роботу над створенням проекту маршрутів пам'яті: частину зруйнованих окупантами об'єктів збережуть для історії, щоб показати, які злочини вчинила країна-агресор в Україні. Враховуючи зацікавленість міжнародних та

вітчизняних туроператорів, а також іноземних туристів щодо відвідування локацій, що перебували в окупації, у ДАРТ переконані, що держава має докласти визначних зусиль для увіковічення пам'яті про українських героїв та жертв російських звірств, належної популяризації історії незалежної України, її державотворення та спротиву, формування цілісного історичного світогляду щодо подій війни за свободу [6]. Батальний туризм, як наголошують фахівці, з одного боку, розглядається як частина комеморативного ритуалу (організація паломництв на місця битв, щоб вшанувати пам'ять полеглих), з іншого боку, він також виступає засобом формування та підтримки локальних ідентичностей, локальних пам'ятей, способом збереження та передачі історичної спадщини.

Таким чином, щоб відновити позиції України на післявоєнному міжнародному ринку туристичних послуг, туристичні підприємства повинні знайти нові способи формування та просування своїх продуктів та послуг, а зусилля держави та громадськості мають бути зосереджені на формуванні потужного українського туристичного бренду. Для України, що має вагомий потенціал у туристичній сфері, напрям розвитку туризму повинен бути одним із пріоритетних задля забезпечення збалансованого розвитку території в гармонії з природою та збереженням природних ресурсів.

Список літератури

1. Проект Плану відновлення України. Матеріали робочої групи «Аудиту збитків, понесених внаслідок війни». URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/nacionalna-rada-z-vidnovlennya-ukrayini-vid-naslidkiv-vijni/robochi-grupi>
2. Чорний О. Найкращі часи – попереду. Що відбувається з туризмом в Україні під час війни. URL: <https://www.rbc.ua/ukr/travel/samye-rkie-vremena-vpered-i-proishodit-turizmom-1657645856.html>
3. Державне агентство розвитку туризму. Через війну надходження до держбюджету від тургалузі скоротилися майже на 26%. URL: <https://www.tourism.gov.ua/blog/chez-viynu-nadhodzhennya-do-derzhbyudzhetu-vid-turgaluzi-skorotilisya-mayzhe-na-26>
4. Проект «Росія заплатить». URL: <https://damaged.in.ua/damage-assessment>
5. Роїк О.Р., Недзвецька О.В. Шляхи розвитку туристичної сфери України у воєнний період. Науковий вісник Херсонського державного університету. Випуск 46. 2022. С 11-15
6. Державне агентство розвитку туризму. ДАРТ об'єднує представників держави та громадськості, щоб розробити стратегію відвідування місць пам'яті війни. URL: <https://www.tourism.gov.ua/blog/dart-obiednuie-predstavnikiv-derzhavi-ta-gromadskosti-shchob-rozrobiti-strategiyu-vidviduvannya-misc-pamyati-viyni>